

amBivalent

Architectuur: kathedraal of rijtjeshuis?

Heeft u wel eens een houten schuurtje gebouwd? Ik deed dat vorige week. Het schuurtje was een kant en klaar bouw-pakket met tekening en bouw instructies. Kwestie van ruimte vrij maken. Zorgen dat het fundament goed ligt en daarna bouwen volgens de tekening. Paar dagen werk en het zag er net zo uit als in de folder.

In de dagelijkse Business Intelligence praktijk worden heel wat constructies ontworpen en gebouwd. Veel BI-consultants vinden het leuk om architect te zijn, de titel geniet aanzien. Van Dale geeft de volgende schitterende omschrijving voor architectuur: conceptuele structuur en het functionele gedrag van computer en systeemprogramma's of de beschrijving daarvan. Vrij vertaald voor Business Intelligence: een ontwerp voor het gebruik (functioneel) en de bouw (technisch) van een management informatiesysteem dat het management van een organisatie ondersteunt in het halen van de bedrijfsdoelstellingen.

Begrijp me goed. Ik vind het belangrijk dat een management informatiesysteem goed ontworpen is. De crux zit wel in het woord goed. Ik kom in de dagelijkse praktijk heel wat 'bouwwalletjes' tegen die door een systeemontwikkelaar snel in elkaar gezet zijn. Vaak onder druk van de klant die snel iets wil zien of van een projectleider die budget en doorlooptijd net iets te krap heeft ingeschat. Volgens mij is een van de meest voorkomende oorzaken een matig ontwerp, of zelfs het totaal ontbreken ervan.

Hoe kan dat nu? Veel BI-consultants willen graag architect zijn maar bij het ontwikkelen van een management informatiesysteem gaat het al verkeerd bij het ontwerp. Volgens mij is het ontwerp van een management informatiesysteem (MIS) aan de ene kant het meest overschatte onderdeel van het maken en implementeren van een MIS en aan de andere kant het meest onderschatte.

Het wordt overschat, omdat het ontwerp van een management informatiesysteem een noodzakelijk werk is waarbij het vooral van belang is om aan te sluiten op wat anderen al bedacht hebben en vooral niet het wiel te gaan uitvinden. Het ontwerp van een datawarehouse is bijvoorbeeld weinig creatief, maar betekent vooral het volgen van de principes van een van 'de grote drie': Kimball, Inmon of Linstedt. In negen van de tien gevallen voldoet een 'rijtjeshuis' als management informatiesysteem. Geen creatieve hoogstandjes maar gewoon een degelijk systeem waarmee een organisatie kan bepalen of zij op koers ligt. Niet het ontwerp

van het MIS bepaalt het succes van Business Intelligence maar het gebruik binnen een organisatie. Bijvoorbeeld het bepalen van de juiste doelstellingen, aansluitend op de strategie en de kracht om acties te ondernemen om bij te sturen.

Het wordt onderschat, omdat het zeer belangrijk is om een ontwerp te maken voordat gestart wordt met de bouw van een management informatiesysteem. Zonder ontwerp en handleiding had mijn schuurtje er nu nog niet gestaan of zat het raam op de plaats van de deur. Om een management informatiesysteem te bouwen conform wensen van eindgebruikers en om dit systeem onderhoudsvriendelijk en uitbreidbaar te houden moet een goed ontwerp gemaakt worden. Wanneer is architectuur dan belangrijk en interessant? Ik verwacht veel van branchespecifieke ontwerpen waarin kennis van bepaalde processen reeds verwerkt is. Deze ontwerpen worden bijvoorbeeld in de zorgsector al vaak toegepast, of op zijn minst als marketing- en verkoopargument ingezet. De rol van een architect is belangrijk omdat een branchespecifiek ontwerp kennis vraagt van een branche en moet aansluiten op de informatiebehoefte van de eindgebruikers binnen deze branche. Aan de andere kant dient het ontwerp generiek genoeg te zijn om toepasbaar te zijn in meerdere situaties. Dit is een mooie uitdaging voor een Business Intelligence-architect. Dit zal de rol van een architect tijdens de implementatie van een MIS echter weer minder interessant maken, want het ontwerp is grotendeels vooraf bepaald. Het bouwen en implementeren van een management informatiesysteem is wel een stuk eenvoudiger en efficiënter.

Ik ben achterdochtig als voorafgaand aan de bouw en implementatie van een MIS een uitgebreide ontwerpfasen voorafgaat. Een organisatie heeft geen behoefte aan nutteloze functionaliteit waar niets mee gedaan wordt of een systeem dat moeilijk onderhoudbaar is en inflexibel als het uitgebreid moet worden. Een goed ontwerp is eenvoudig, gebaseerd op kennis van ontwerpprincipes van management informatiesystemen en *best practises*. Organisations zijn gebaat bij een transparant management informatiesysteem dat helpt bij het halen van de doelstellingen en het besturen van de organisatie. De eindgebruiker moet vooraf weten wat hij of zij krijgt en wat ermee gedaan kan worden.

Erik Smits is Business Line Manager bij i3.